

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ & ΑΣΥΛΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Πληροφορίες: Π. Τσίπα
Τηλ.: 213.212.8670
Email: dpt.lpa@migration.gov.gr
Δ/νση: Λ. Θηβών 196-198,
Άγιος Ιωάννης Ρέντης, ΤΚ 18233

Αθήνα, 19 Απριλίου 2022
Α.Π. 224141

ΠΡΟΣ: Τη ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Αναφορών

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ: όπως ΠΙΝΑΚΑ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ

Θ Έ Μ Α : Κοινοβουλευτικός Έλεγχος
ΣΧΕΤΙΚΑ: Η υπ' αριθμ. Πρωτ. 1752/11.3.2022 Αναφορά

Σε απάντηση της ανωτέρω σχετικής Αναφοράς, που κατέθεσαν Βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστερά – Προοδευτική Συμμαχία, με θέμα «Η επιβολή παραβόλου στο άσυλο σε ευθεία σύγκρουση με το διεθνές και ευρωπαϊκό δίκαιο» και κατά το μέρος αυτής που αφορά σε θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, σας γνωρίζω τα εξής:

Σύμφωνα με το άρθρο 23 του ν. 4825/2021 (Α' 157) προστέθηκε, στο άρθρο 89 του ν. 4636/2019 (Α' 169) νέα παράγραφος 10 ως εξής: «10. Για την υποβολή κάθε μεταγενέστερης αίτησης μετά την πρώτη, ο αιτών καταθέτει παράβολο, το ύψος του οποίου ορίζεται στο ποσό των εκατό (100) ευρώ ανά αίτηση. Τα παράβολα του πρώτου εδαφίου αποτελούν έσοδα του κρατικού προϋπολογισμού που εισπράττονται σύμφωνα με τον Κώδικα Είσπραξης Δημοσίων Εσόδων (Κ.Ε.Δ.Ε., ν.δ. 354/1974 Α' 90). Με κοινή απόφαση των Υπουργών Μετανάστευσης και Ασύλου και Οικονομικών δύναται να αναπροσαρμόζεται το ύψος του παραβόλου, να καθορίζονται η διαδικασία εγγραφής των αντίστοιχων πιστώσεων στον προϋπολογισμό του Υπουργείου, ο τρόπος διάθεσής τους, καθώς και κάθε ειδικότερο θέμα που αφορά στην εφαρμογή του παρόντος.».

Σε εφαρμογή της ανωτέρω διάταξης εκδόθηκε η υπ' αριθμ. 472687/2021 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 6246) «Καθορισμός διαδικασίας εγγραφής πιστώσεων στον τακτικό π/υ του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου κατ' αντιστοιχία εισπραττόμενων εσόδων στον ΑΛΕ 1450114001 "Παράβολα κάθε μεταγενέστερης της πρώτης αίτησης από αιτούντα διεθνούς προστασίας" και λοιπά συναφή θέματα.».

Αρχικά, αξίζει να σημειωθεί ότι η Οδηγία 2013/32/ΕΕ και δη τα υπόψη άρθρα 40 έως 42, έχουν ενσωματωθεί πλήρως με το άρθρο 89 του ν.4636/2019 και δεν τίθεται ζήτημα αντίθεσης του εθνικού νόμου προς την Οδηγία. Περαιτέρω, σύμφωνα με το προοίμιο της Οδηγίας (εισ. σκέψη 43), όταν ο αιτών διεθνή προστασία υποβάλλει νέα αίτηση χωρίς να προσκομίζει νέα στοιχεία ή επιχειρήματα, θα ήταν δυσανάλογο να υποχρεούνται τα κράτη μέλη να ανοίγουν νέα πλήρη εξεταστική διαδικασία. Στις περιπτώσεις αυτές, τα κράτη μέλη θα πρέπει να μπορούν να απορρίπτουν την αίτηση ως απαράδεκτη με βάση την αρχή του δεδικασμένου. Ακολούθως, στο άρθρο 42, παρ. 2 της Οδηγίας το οποίο ρυθμίζει τους διαδικαστικούς κανόνες εξέτασης των μεταγενέστερων αιτήσεων διεθνούς προστασίας προβλέπεται ότι τα κράτη μέλη μπορούν να θεσπίζουν στην εθνική τους νομοθεσία κανόνες για την προκαταρκτική εξέταση (ενν. των μεταγενέστερων αιτήσεων) σύμφωνα με το άρθρο 40 της Οδηγίας.

Πράγματι εν προκειμένω, με την επιβολή ενός ποσού εύλογου και ανάλογου για την κατάθεση κάθε δεύτερης ή/και επόμενης μεταγενέστερης αίτησης (βλ. παρ. 2 της ως άνω κυα), ο νομοθέτης στο πλαίσιο της διακριτικής του ευχέρειας και με σεβασμό στις διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας, τη Σύμβαση της Γενεύης,

αλλά και τις Συνταγματικές επιταγές, επιβάλλει μια διαδικαστική προϋπόθεση – ένα διοικητικό μέτρο που τελεί σε αντικειμενική συνάφεια με την ακολουθητέα διαδικασία εξέτασης μεταγενέστερων αιτημάτων.

Αποτελεί πάγια νομολογία τόσο του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, όσο και των ανώτατων εθνικών ότι η υποχρέωση καταβολής παράβολου εν γένει δεν μπορεί να κριθεί ως αντικείμενη στις προστατευτικές διατάξεις περί πρόσβασης σε διοικητικές ή δικαστικές διαδικασίες, καθώς μπορεί να εξυπηρετεί συμφέροντα της νομικής ασφάλειας, της ορθής και γρήγορης εξέτασης των αιτήσεων, αφού αποσκοπεί στο να αποθαρρύνει την άσκηση καταχρηστικών ή προφανώς αστήρικτων αιτήσεων, προκειμένου να εξασφαλισθούν η εύρυθμη λειτουργία των Αρχών Εξέτασης και η αποτελεσματική προάσπιση των δικαιωμάτων των δικαιούχων διεθνούς προστασίας (βλ. ΕΔΔΑ ΤΣΕΛΙΚΑ-ΣΚΟΥΡΤΗ, Προσφυγή αρ. 44685/07, σκ. 26· ΟλΣτΕ 601/2012, σκ.10).

Σε κάθε δε περίπτωση, ιδίως δε, ως προς το σημείο που αναφέρεται στη μη εφαρμογή της παρ. 5 του άρθρου 86, του ν.4636/2019, πρέπει να διευκρινιστεί ότι η Οδηγία 2013/32/ΕΕ (παρ. 6 του άρθ. 39 της οδηγίας), αλλά και ο εθνικός νόμος απαιτούν ως αναγκαία προϋπόθεση για να συντρέξει εφαρμογή, να υπάρχει ρητή άρνηση αποδοχής του αιτούντος από την τρίτη ασφαλή χώρα (εν προκειμένω την Τουρκία). Κάτι τέτοιο δεν ισχύει στις περιπτώσεις αυτές, καθότι το αντικειμενικό γεγονός περί μη αποδοχής των αιτούντων διεθνή προστασία από μια τρίτη χώρα που συγκαταλέγεται στον κατάλογο των ασφαλών χωρών δεν πληρούται σε περιπτώσεις κατά τις οποίες, λόγω πρόσκαιρων συγκυριών, όπως η παγκόσμια πανδημία covid-19, δεν επιτρέπει προσωρινά τις μετακινήσεις. Επομένως, στις περιπτώσεις αυτές δεν συντρέχει η προϋπόθεση άρνησης της τρίτης χώρας περί επανεισδοχής των πολιτών αιτούντων διεθνή προστασία.

Τέλος, υπενθυμίζεται ότι τόσο η αρχική αίτηση καθώς και η πρώτη μεταγενέστερη αίτηση, δηλαδή αυτή που υποβάλλεται εκ νέου μετά από τελεσίδικη απορριπτική απόφαση από την Αστυνομία ή την Υπηρεσία Ασύλου ή την Αρχή Προσφυγών ή μετά από παραίτηση από προηγούμενη αίτηση διεθνούς προστασίας κατατίθεται ατελώς.

Συνεπώς, κατά τα ανωτέρω ρυθμίζεται επαρκώς, με σεβασμό στις αρχές της αναλογικότητας και της ελεύθερης πρόσβασης και χωρίς προσκόμματα το δικαίωμα πρόσβασης πολιτών τρίτων χωρών στις διαδικασίες ασύλου, με τήρηση όλων των εγγυήσεων που τίθενται από το ενωσιακό και το διεθνές δίκαιο.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΗΤΑΡΑΚΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ:

1. Γραφείο Υφυπουργού
2. Γραφείο Υπηρεσιακής Γραμματέως
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Μεταναστευτικής Πολιτικής
4. Υπηρεσία Συντονισμού
5. Δ/ση Νομικής Υποστήριξης Ασύλου και Υποδοχής
6. Γραφείο Επικοινωνίας και Ενημέρωσης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ:

1. Βουλευτή κ. Ψυχογιό Γεώργιο, Βουλή των Ελλήνων
2. Βουλευτή κ. Αλεξιάδη Τρύφωνα, Βουλή των Ελλήνων
3. Βουλευτή κα Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία), Βουλή των Ελλήνων
4. Βουλευτή κα Αυγέρη Θεοδώρα (Δώρα), Βουλή των Ελλήνων
5. Βουλευτή κ. Αυλωνίτη Αλέξανδρο - Χρήστο, Βουλή των Ελλήνων
6. Βουλευτή κ. Βαρδάκη Σωκράτη, Βουλή των Ελλήνων
7. Βουλευτή κ. Βασιλικό Βασίλη, Βουλή των Ελλήνων
8. Βουλευτή κα Βέττα Καλλιόπη, Βουλή των Ελλήνων
9. Βουλευτή κ. Βίτσα Δημήτριο, Βουλή των Ελλήνων
10. Βουλευτή κα Γκαρά Αναστασία (Νατάσα), Βουλή των Ελλήνων
11. Βουλευτή κ. Γκιόλα Γιάννη, Βουλή των Ελλήνων
12. Βουλευτή κ. Δρίτσα Θεόδωρο, Βουλή των Ελλήνων
13. Βουλευτή κ. Ζαχαριάδη Κώστα, Βουλή των Ελλήνων
14. Βουλευτή κ. Ηγουμενίδη Νικόλαο (Νίκο), Βουλή των Ελλήνων
15. Βουλευτή κ. Θραψανιώτη Εμμανουήλ, Βουλή των Ελλήνων
16. Βουλευτή κα Κασιμάτη Ειρήνη (Νίνα), Βουλή των Ελλήνων
17. Βουλευτή κα Καφαντάρη Χαρούλα (Χαρά), Βουλή των Ελλήνων
18. Βουλευτή κ. Λάππα Σπυρίδωνα, Βουλή των Ελλήνων
19. Βουλευτή κα Μάλαμα Κυριακή, Βουλή των Ελλήνων
20. Βουλευτή κ. Μαμουλάκη Χαράλαμπο, Βουλή των Ελλήνων
21. Βουλευτή κ. Μάρκου Κωνσταντίνο, Βουλή των Ελλήνων
22. Βουλευτή κ. Μπαλάφα Γιάννη, Βουλή των Ελλήνων
23. Βουλευτή κ. Μπάρκα Κωνσταντίνο, Βουλή των Ελλήνων
24. Βουλευτή κ. Ξανθό Ανδρέα, Βουλή των Ελλήνων
25. Βουλευτή κ. Παπαδόπουλο Αθανάσιο (Σάκη), Βουλή των Ελλήνων
26. Βουλευτή κα Πούλου Παναγιού (Γιώτα), Βουλή των Ελλήνων
27. Βουλευτή κ. Σκουρλέτη Παναγιώτη (Πάνο), Βουλή των Ελλήνων
28. Βουλευτή κ. Τόλκα Άγγελο, Βουλή των Ελλήνων
29. Βουλευτή κ. Τριανταφυλλίδη Αλέξανδρο, Βουλή των Ελλήνων
30. Βουλευτή κ. Τσακαλώτο Ευκλείδη, Βουλή των Ελλήνων
31. Βουλευτή κ. Φάμελλο Σωκράτη, Βουλή των Ελλήνων
32. Βουλευτή κ. Φίλη Νικόλαο, Βουλή των Ελλήνων
33. Βουλευτή κα Φωτίου Θεανώ, Βουλή των Ελλήνων
34. Βουλευτή κ. Χατζηγιαννάκη Μιλτιάδη, Βουλή των Ελλήνων
35. Βουλευτή κα Χρηστίδου Ραλλία, Βουλή των Ελλήνων